

KIS-389 – Gl. Administration des soins infirmiers.

(MME da GE – 30 01 91)

Ur vignonez din e Sant Malou zo bet goulennet diganti treiñ ar skrid-mañ e brezhoneg. Ha hi goulenn diganin [...]

Ar c'hlañvdi-hont en deus lakaet sevel meur a droidigezh eus ar skrid-se, a dalvez dezho pa zegouezh diavaezidi.

Ha mat e ve deoc'h e dreiñ ?

CENTRE HOSPITALIER ^[1] DE SAINT MALO

ADMINISTRATION DES SOINS INFIRMIERS ^[2]

Bienvenue à l'Hôpital de Saint Malo.

Comprenez-vous le français ?

Vous êtes dans le Service de : Chirurgie / Médecine ^[3] / Réanimation ^[4] / Urgences ^[5].

Avez-vous un autre membre de votre famille hospitalisé ^[6] ? Êtes-vous accompagné ? Par qui ? Conjoint ? / Autre personne ? Êtes-vous en vacances ?

Êtes-vous victime d'un accident de la voie publique ^[7] ? / D'un accident du travail ^[8] ?

Avez-vous une couverture sociale (ou une assurance) ^[9] ?

Souhaitez-vous être rapatrié ^[10] ? Voici les coordonnées ^[11] qui vous permettent d'être joint (...)

Bonjour, je suis infirmière.

Pouvez-vous me dire : Où avez-vous mal ? Avez-vous envie de vomir ? À quelle heure avez-vous mangé ? Avez-vous soif ? Avez-vous faim ? Avez-vous chaud ? Avez-vous froid ? Avez-vous besoin d'aller aux toilettes ? Pouvez-vous prendre votre température ^[12] ? Prenez-vous des médicaments ^[13] ? Les avez-vous avec vous ? Avez-vous un régime alimentaire ^[14] ? Êtes-vous porteur d'une prothèse ^[15] ? Avez-vous des allergies ^[16] ? Vos vaccinations sont-elles à jour ? Que prenez-vous comme petit déjeuner ? Pratiquez-vous une religion ? Catholique / Protestante / Musulmane ?

Un médecin passera vous voir. Vous allez avoir :

a) – une prise de sang [17] / une injection [18] / une perfusion [19] / une transfusion sanguine [20].

b) – un traitement médicamenteux [21] / des antalgiques [22] / des antibiotiques [23] / des anticoagulants [24].

c) – des soins [25] / une toilette / un bain / un pansement [26].

d) – un examen [27] / un examen radiologique [28] / une exploration fonctionnelle [29].

e) – une intervention [30].

Vous avez à votre disposition : la sonnette / le téléphone / la télévision.

Vous pouvez toujours demander des renseignements. Nous allons essayer de contacter une personne qui parle votre langue.

À partir de maintenant vous ne devez plus boire, manger ni prendre de médicaments.

Vous ne devez pas : vous lever / vous appuyer sur votre jambe malade / vous asseoir.

Comment vous sentez-vous ? Vous pouvez manger / vous lever / arrêter vos médicaments. Vous pouvez sortir dans quelques jours / demain.

(GE da MME – 06 02 91)

[1] Gl. **centre hospitalier**, Gl. **ospital hollek**, sl. KIS-368, p. .

[2] Gl. **administration des soins infirmiers**. N'ouzon ket ster an termen kentañ ; hag eñ zo a) **gwazadur, amaezhierzh**, pe b) **diounid** ?

Gl. **soins infirmiers**, Br. **arouelioù klañvdiour** (sl. KIS-368, p.)

Hervez ster ar ger kentañ, e kinnigfen : **gwazadur an arouelioù klañvdiour**, pe **diounid an arouelioù klañvdiour**.

[3] Gl. **chirurgie, médecine**. Amañ e sav kudenn. Er pleustr, e tiforc'her : a) ar gwazrannoù ma prederier dre ar surjianerezh ; an anaezioù a brederier eno a studier dre an diskiblezh anvet Gl. **pathologie externe** (zoken pa oberata ar surjian e diabarzh ar c'horf) ; ha d'ar gwazrannoù e roer an anv Gl. **services de chirurgie** ; b) ar gwazrannoù ma prederier hep rekouriñ d'ar surjianerezh ; eno e tenn an anaezioù d'ar Gl. **pathologie interne** (zoken mar tizhont parzhioù diavaez ar bevedeg) ; d'ar gwazrannoù e roer an anv Gl. **services de médecine**. An termen **médecine interne** zo

bet krouet en Alamagn (**innere Medizin**) ; da gentañ e voe degemeret an termen evel kenster da Gl. **médecine générale** ; tamm ha tamm avat e voe digemmet an div ziskiblezh, an Al. **innere Medizin**, Sz. **internal medicine**, Gl. **médecine interne** o tont da vezañ un arbennigiezh en Alamagn hag er Stadoù Unanet, ur berzhegezh e Frañs (a-c'houde 1970) hag eus ar mezeg e raed un Al. **Internist**, Sz. **internist**, Gl. **interniste**.

E Br., ne sav ket kudenn evit a) : **Kleñvedouriezh diavaez, Gwazrann Surjianerezh** (pe, berroc'h, **Rann Surjianerezh, Surjianerezh**). Disentez zo da gemer evit b) : mar dere **Kleñvedouriezh diabarzh**, petra degemer : **Mezekniezh diabarzh** pe, o heuliañ ar Gl., **Mezekniezh** hep-mui ? An daou moarvat a c'haller arverañ, nemet e chomfe an anvad klok an hini kefridiel. Evit anv ar mezeg, Br. **diabarzhour**, na ve ket da veskañ gant **diabarzhiad g.-ed** (Gl. **interne**, damgevatal Sz. **resident [medical student]**).

[4] Gl. **réanimation**, Br. **defraouerezh** g. Termen a dennan eus an danvez *Geriadur ar Vezekniezh*, deverad diwar Br. *froù* ha, mar karer, ur c'hevatal da Kb. *deffro-*.

[5] Gl. **urgences**. Da gentañ ez eo mat sellout an diskoulmoù degemeret en un nebeut yezhoù all :

Sz.	Gl.	Al.
emergency	urgence	Notfall
emergency surgery	chirurgie d'urgence	Notchirurgie, Chirurgie der ersten Hilfe
emergency dressing, temporary dressing	pansement d'urgence, pansement provisoire	Notverband
emergency operation	opération d'urgence, opération à chaud	dringliche Operation

Ne anavezan ket diarvar istor an termen Sz. **emergency**. Korvoet e ve bet unan eus kemeradurioù al La. *emergere* "emdennañ a enkadenn" ? An Al. diouzh e du a bouez war geal an enkadenn he-unan : **Not** "reuz, argoll, dienez". Evit ar Gl. ne bouez na war an enkadenn, na war an emdennañ, met war ar mall ez eus d'e ober.

An termenoù Br. bet kinniget betek henn a heuilh an diskoulm Gl., o lakaat war wel ar buan e ranker emellout : **mall, difrae, prim**, h.a. Merkomp ned eo ket digeñver Br. **difrae** mar disoc'h evel ma lavar DEBM 268 diwar an amprest Gl. *frayer*, e-unan o tont eus La. *fricare* "rimiañ, taravat", gant an Al. **dinglich** deveret eus *dringen* "se

frayer un passage", na kennebeut gant La. *emergere*, mar daveer da ster krBr. *diffraeet* "délivré, arraché" (GMB 166).

Un diskoulm all a welan, disheñvel diouzh an tri diaraok, gant devesañ diwar Br. **trumm**, dre se pouezañ en ur ser war ar buan ez eo c'hoarvezet an enkadenn ha war ar buan ma ranker parraat outi. Setu un nebeut frazennoù :

Gl. "L'hémiplégie est toujours une **urgence**", Br. "Un **trummad** e vez bepred al ledseizi."

Gl. "Le médecin a été appelé pour une **urgence**", Br. "Galvet eo bet ar mezeg davit un **trummad**."

Al lostger **-ad** zo an hini o verkañ an anvioù ober (sl. KIS-010, La-03, pp. 66 hh.), o c'houlakaat ur verb **trummañ** "mont trumm, ober diwar zifrae".

Evel just, kinnig **trummad g.-où** war ar sterva-mañ ne virfe ket a ober gant troiennoù lennegel :

Gl. "pansement d'**urgence**, pansement provisoire", Br. "lienad diwar **zifrae**, lienad da c'hortoz, lienad ersezat."

Gl. "opération d'**urgence**, opération à chaud", Br. oberatadenn diwar **zifrae**, oberatadenn war an tomm", e-kichen : "oberatadenn **drummat**" pe "**trummwezh g.-ioù, trummwezhiañ, trummwezhiadenn b.**"

Gl. "chirurgie d'**urgence**", Br. "surjianerezh **trummat, trummsurjianerezh.**"

Evit ar rann ospital o tarbenn ar glañvourion a ranker ober war o zro diwar zifrae, e kinnigfen enta an anvad **Trummadoù** ls.

Da vezañ klok, e venegin daou nevezc'her Gl. : **oxy(o)logie** (< hGr. oixuv~ "lemm") 1970, "mezekniezh an trummadoù", Br. **trummadouriezh** ; Gl. **urgentiste** "mezeg an trummadoù", Br. **trummadour**.

[6] Gl. **hospitaliser**, Br. **klañvdiañ** (sl. KIS-368, pp.)

[7] Gl. **accident de la voie publique**. Kevatal lennegel ar Gl. **accident** eo Br. **gwallzarvoud**. Hep disteurel an termen kozh-se (e GReg. en en kaver endeo) un tammig re zisplegus, e kav din e c'haller alies tremen gant Br. **darvoud** hep-mui.

An termen gwirel hag amaezhel Gl. **voie publique** a dermener evel "nep lec'h tremen e dalc'h domani ar Stad pe ar strollezhioù lec'hel". N'eus e Br. ger arbennik ebet evit ar c'hemeradur-se eus Gl. **voie** pe kevatal da Sz. **thoroughfare**. Br. **hent** zo re hollek (pa gaver gantañ holl gemeradurioù al lec'hioù tremen) ha re zibarek (p'en eneber ouzh **straed**, ac'hoel er yezh klasel), ha Br. **forzh** zo re nevez er yezh (e tachenn ar c'hehentiñ) ha re arbennik evit ma kredfemp sammañ warnañ ur ster all

diouzhtu. Da c'hortoz ma vo klokaet yezh ar gwir hag an amaezh, e ranker ober gant un termen eeun ha resis evelkent. Kentoc'h eget **hent foran** e rafen gant **hentred foran**, spisoc'h. Br. **darvoud an hentred foran** ?

[8] Gl. **accident du travail**, Br. **darvoud labour, gwallzarvoud labour**.

[9] Gl. **avez-vous une couverture sociale (ou une assurance)** ? Gwell eo treiñ ar goulenn-se en un doare all pa vez meur a hent a vez da vezañ diogelet : ar C'hedskor, ur c'hretadur prevez, ur gilezenn (Gl. "mutuelle"). Ar goulenn a adsavfen evel henn : Br. "**Ha diogelet oc'h gant ar C'hedskor, ur C'hretadur prevez, ur Gilezenn ?**"

[10] Gl. **rapatrier**. Er yezh lennegel e kaver Br. **advroañ**, ha moarvat ez eo azas an termen. Da ziforc'hiñ diouzh Br. **dazbroañ**, Gl. **extrader**.

[11] Gl. **coordonnées**. E Gl. ez eo bet roet ar ster kevredigezhel d'ar ger-mañ dre leterc'had diwar ar Jedoniezh. A-du e ven da heuliañ ar Gl. ha da ober gant **daveennoù**.

[12] Gl. **prenez votre température**. Aze e kav din n'eus ket da glask un droienn luziet. Br. **kemer** a zle bezañ mat ; GReg. a ro : "*prendre la mesure de quelqu'un, de quelque chose*, qemeret musul ur re, musul un dra-bennac." Br. "**Kemerit ho kwrezverk.**"

[13] Gl. **médicaments**. Er yezh resis hon eus kinniget ober gant Br. **lia g.-où, gwezher g.-ioù (mezegañ)**. Amañ e spir **louzeier** hep mar. Un evezhiadenn a rin en dibenn a-zivout amkanioù ar roll goulennoù brezhonek-mañ.

[14] Gl. **régime alimentaire**, Br. **reol voued**. Br. "**Hag ur reol voued a heuilhit ?**"

[15] Gl. **prothèse**, Br. **osod** (sl. KIS-367, pp.) Br. "**Hag un osod zo ganeoc'h ?**"

[16] Gl. **allergie**, Br. **allergiezh**. Gwell treiñ evel henn : Br. "**Hag allergek oc'h ouzh un dra bennak ?**"

[17] Gl. **prise de sang**. An termen Br. **tennadenn** a ve arveradus, nemet ez eo azasoc'h Br. **savadenn**, kinniget a-du-rall gant DFBH. Br. "**Graet e vo ouzhoc'h ur savadenn wad.**"

[18] Gl. **injection**, Br. **sankadenn**. Br. **ensinkladenn** zo dezhañ un erdal ledanoc'h : ivez “ebarzhiñ ul liñvenn en ur gavenn natur”.

[19] Gl. **perfusion**, Br. **trefennadenn**.

[20] Gl. **transfusion sanguine**, Br. **treuzskuilhadenn wad**. (Anzav a ran ne'm eus ket bet tro da studiañ kalvezderioù arnevez an ebarzhiñ gwad, h.a. er bevedeg ; betek gouzout e kinnigan derc'hel an termen lennegel.)

[21] Gl. **traitement médicamenteux**, Br. **gwezheriadur** pe **mezegadur (louzeier)** pe, an eeunañ, **louzeier** (sl. an evezhiadenn dibenn).

[22] Gl. **antalgique** (merkomp en deus an termen-mañ distroadet an termen klasel Gl. **analgésique**), Br. **angostuzenn** pe **gwezherioù ouzh al laur** pe **louzeier ouzh an droug** (mar lakafed ar c'hlañvour brezhoneger d'un den distuz, hogen ne reer ket, Doue da viro).

[23] Gl. **antibiotique**, Br. **bevastaler g.-ioù**.

[24] Gl. **anticoagulant**, Br. **iskaouleduzenn b.-où**.

[25] **soins**, Br. **arouelioù** (sl. [2]).

[26] Gl. **pansement**. Dibab etre Br. **lienad**, **anroad**, h.a. (sl. KIS-367, pp.)

[27] Gl. **examen**, Br. **arsellad**, **imbourc'h**, **imbourc'had**.

[28] Gl. **examen radiologique**, Br. **skinimbourc'h**.

[29] Gl. **exploration fonctionnelle**, Br. **imbourc'h arc'hwelel**, **prouadoù arc'hwelel**.

[30] Gl. **intervention**, Br. **gwezhiadenn (surjaniel)**, **oberatadenn**.

EVEZHIADENN DIBENN

Ui labour *evel-pa-vije* eo aozañ ar roll frazennoù brezhonek-mañ : evel pa vije brezhonegerion, ha brezhonegerion stuziet, eus arvalion Ospital Sant Malou. Kentañ darvenn eo e ve an termenoù kinniget ken resis ha ken stlennek hag ar re arveret er yezhoù arnevez all. Setu perak e kinnigan an termen kalvezel a Vezekniezh hogos bepred pe, da nebeutañ, bewech ma vez unan prest d'an arver. Mar roan a-wechoù da

zibab etre an termen kalvezel rik ha termenoù eeunoc'h, ned eo ket evit mont war arbenn d'ar walarnegerion (ne gomzan ket eus al lenneion-hont a gav o bliz o varmouzañ an deodyezherion diskol), met peogwir er c'hevredigezhioù arnevez e chom dindan al lavar kalvezel ha gouiziel un doubleür a yezh voutin eeunoc'h, kennevin : evel-se e Gl., e klever **piqûre**, **cachet** e-lec'h an termenoù resis **injection**, **comprimé** pe **gélule** ; daoust ma tenn ar forc'had etre an div steudad termenoù da goazhañ bep ma sav stlennadur ha deskadur an dud, e kav din ez eo mat derc'hel kichen ha kichen meur a heñvelster o tont eus gwiskadoù disheñvel eus al lavar : ar poent kejañ e ve aze etre yezh ar ouezoniezh, yezh al lennegezh ha yezh ar pemdez, ha war un dro ur rotel evit ar yezh da zont. O keinañ ouzh ar Gl., ez ijinan ar c'hendiviz etre arval ha mezeg : “– Hag un dra bennak ho pe da reiñ din ouzh an droug penn ? – Me zo o vont da erskrivañ deoc'h un angostuzenn.” Setu perak e c'haller lakaat e genou ar mezeg pe ar c'hlañvdiour o c'houlennata pe o kuzuliañ ar c'hlañvour troiennoù gwech kalvezel, gwech boutin. A-gostez e lezan, anat, termenoù resis 'zo ne c'hell yezh ar pemdez nemet ober ganto : **bevastaler**, **trefennadenn**, h.a.